

بسیاری از نمایندگان از افزایش پهنای باند ناراضی بودند و به نوعی این تفکر در نگاه منتقدان دولت وجود دارد که باید به سمت اینترنت ملی برویم از نگاه شما اینترنت ملی قابلیت اجرا دارد؟

ما چیزی به اسم اینترنت ملی نداریم و فکر نکنم در مصوبات نیز چنین چیزی وجود داشته باشد. همه ما داریم در مورد شبکه ملی اطلاعات صحبت می کنیم که البته مسئولیت توسعه آن با وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات است و در واقع استارتاپ های ما، پوزر این شبکه هستند. آن چیزی که مهم است توسعه شبکه ملی اطلاعات است. کاری که در حال انجام است. اگر الان ما قطعی اینترنت بین الملل داشته باشیم تمام استارتاپ ها برآحتی کار خودشان را انجام می دهند و از نگاه من یکی از اتفاقات ارزنده و بزرگی است که در این دولت انجام شده است چرا که قبل از این دولت، ما چنین قابلیتی نداشتیم.

■ در حال حاضر زیست بوم و اکوسیستم استارتابی در کشور در چه وضعیتی است از نظر کمی رشد داشته یا کیفی و به نوعی فاصله ما با استارتاپ های خارجی به چه میزان است؟

ما منحصراً بفرودترین زیست بوم استارتابی منطقه را داریم. بسیاری از استارتاپ هایی که در حوزه آی سی تی فعال هستند در منطقه بی نظیر هستند. وقتی از فین تک ها صحبت می کنیم در همسایگی ما ترکیه، حتی فین تکی وجود ندارد که بخواهیم با فین تک های خودمان مقایسه کنیم. بسیاری از استارتاپ های ما در فروش آنلاین نیز همین وضعیت برتری را دارند. در حوزه های دیگر تکنولوژی که متأسفانه ما زیاد در مورد آنها صحبت نمی کنیم حتی در این گفت و گو هم در مورد آنها صحبتی نداشتیم. استارتاپ های حوزه بیوتک است. ما در این حوزه بزرگترین استارتاپ های منطقه را داریم و در بسیاری از حوزه های دیگر مانند سلول های بنیادی، هوا - فضا و افعا برتری بسیاری داریم؛ حتی در حوزه ارائه مقالات باید گفت جایگاه برتری داریم. اگر به مقالات سال ۲۰۱۹ نگاهی داشته باشید در مجموعه یک رتبه جایگاه ما بهبود پیدا کرده و رتبه ۱۵ دنیا را کسب کرده ایم و به نوعی فاصله ما با رقبای منطقه مانند ترکیه، عربستان و... بسیار زیاد شده است. ما در بسیاری از رشته های مهندسی جزو ۱۰ کشور اول هستیم به عنوان نمونه در ریاضی ۶، عمران ۶ و بیوتک رتبه ۸ را کسب کرده ایم. اما در عین حال در رشته های دیگر مانند علوم انسانی، هنر، زبان شناسی عقب هستیم؛ دلیل هم به این برمی گردد که استادان این رشته ها، مقاله به زبان انگلیسی ارائه نمی دهند. به همین خاطر وقتی مجموعه گرفته می شود رتبه ما ۱۵ جهان را کسب می کند. به هر حال در حال حاضر ما صاحب بزرگترین استارتاپ های منطقه هستیم ولی متأسفانه مسأله ای که مانع توسعه استارتاپ ها در کشور می شود نبود محیط کار مناسب برای این کسب و کارها است.

■ در سال های اخیر دقیقاً شمار روی کدام حیطه های استارتابی و دانش بنیان سرمایه گذاری بیشتری انجام داده اید؟

به صورت خاص سرمایه معاونت علمی و فناوری را به طور مستقیم در بخش بیوتکنولوژی لحاظ کردیم و فکر می کنم با اتفاق های اخیر که در حوزه کرونا شکل گرفت این درس را به تمام دنیا داد که «بیوتک» فقط یک علم نیست. بحث امنیت و اقتصاد است و این بخشی بود که در این سال ها ما روی آن خیلی سرمایه گذاری کردیم و خوشحال هستم که این بخش را جدی گرفتیم

چرا که با شیوع کرونا به جرات می توان گفت اکثر نیاز های ما از کیت های تشخیص گرفته تا تجهیزات بیمارستانی بی نیاز به خارج در داخل تولید شدند. یکی دیگر از برنامه های جدی ما بحث امنیت غذایی است که تقریباً یک سالی است که روی آن متمرکز هستیم و فکر می کنم برای آینده کشور نیز این مبحث خیلی مهم است.

■ شما جزو افرادی هستید که پروژه های بسیاری را در شهرستان ها کلید زدید در حال حاضر وضعیت شرکت های دانش بنیان و استارتاپ ها در شهرستان ها به چه صورتی است؟

بسته به فرهنگ هر شهرستان متفاوت است اما در اکثر استان هایی که حضور داشتیم خوشحالم که خیلی بهتر از من به مفهوم و توسعه اکوسیستم استارتابی اشراف دارند و دقیقاً در جریان هستند به چه دلیل قرار است با آنها همکاری کنیم. در مجموع دانشگاه ها به سمت نوآوری در حال حرکت هستند چرا که پایه حرکت اکوسیستم استارتابی، نوآوری است و خوشبختانه این اتفاق در شهرستان های ما در حال شکل گیری است.

با وجود تحریم ها در بعضی از حوزه ها ما رشد خوبی داشتیم مثلاً در قضیه کرونا خیلی از استارتاپ ها مانند حوزه آموزش، رشد بسیار خوبی را تجربه کردند ولی در مقابل استارتاپ های حوزه حمل و نقل و گردشگری دچار مشکل شدند در کل تحریم ها به رشد شرکت های دانش بنیان کمک کرده است.

■ شمار رئیس ملی نخبگان کشور هستید آیا آماری دارید که چه میزان نخبه در این دولت از کشور خارج و چه میزان به کشور بازگشته است؟

ما آمارهای ریز مهاجرت را هر دو سال یکبار به شورای عالی انقلاب فرهنگی اعلام می کنیم و در آخرین پایش مشاهده کردیم که آمار خروج از کشور روبه کاهش است و بیزودی سالنامه آماری مهاجرت برای اولین بار با حمایت ما و از سوی رصد خانه مهاجرت دانشگاه شریف منتشر می شود. ما دنبال آن هستیم که قضیه مهاجرت شفاف باشد. چه مهاجرت به خارج چه مهاجرتی که به داخل کشور می آید این سالنامه بسیار مفید است حتی نوع مهاجرت نیز در آن دیده شده به عنوان نمونه در

حال حاضر مهاجرت تحصیل بشدت کاهش و مهاجرت کار روبه افزایش است.

■ مهاجرت هایی که از کشور صورت می گیرد بیشتر برای کسب تجربه و کارایی است یا باید از آن به عنوان فرار مغزها یاد کرد و شما به عنوان رئیس ملی نخبگان، برای بازگرداندن نخبه ها به کشور تاکنون چه کارهایی انجام داده اید؟

در حال حاضر آمار دانشجویان ما در خارج از کشور بسیار پایین است یعنی چیزی در حدود بیش از یک درصد و این مسأله بسیار نگران کننده است. این در حالی است که کشورهای عرب همسایه ما بیش از ۳۵ درصد دانشجو در خارج از کشور مشغول تحصیل دارند. حتی ابتدای انقلاب، ما ۱۷۰ هزار دانشجو داشتیم که ۱۰۰ هزار دانشجو خارج از کشور مشغول تحصیل بودند و در حال حاضر جمعیت دانشجویی ما بیش از ۴ میلیون است و از این تعداد، تنها ۵۰ هزار دانشجو خارج از کشور مشغول تحصیل هستند. جالب است بدانید اوایل انقلاب ۵۰ هزار دانشجو ما تنها در امریکا مشغول تحصیل بودند و برای من دردناک است آن زمان این آمارها، فرار مغزها نبود ولی الان آمار ۵۰ هزار دانشجو که تنها ۱۲ هزار نفر

■ محصولات تولیدی شرکت های دانش بنیان بیشتر در چه بخش هایی است آیا آماری از فروش محصولات دانش بنیانی کشور وجود دارد؟

بیشتر فروش ما مربوط به شرکت های بیوتیک است ولی از نظر اشتغالزایی شرکت های حوزه آی سی تی حرف اول را می زنند و در مجموع سال گذشته شرکت های دانش بنیان ۱۲۰ هزار میلیارد تومان فروش داشتند.

■ شاهد هستیم تحریم ها هر روز شدیدتر از قبل علیه کشور اجرا می شود آیا این تحریم ها در برنامه های شما تأثیری داشته و اگر جوابتان مثبت است برای مقابله با آنها چه برنامه هایی در دست داشته و دارید؟

من می توانم گفت تحریم ها تأثیر نداشته اما در مقابل مزایای زیادی نیز برای شرکت ها به همراه داشته، چرا که بازار خوبی را برای شرکت ها ایجاد کرده و مهمتر اینکه فرهنگ با تحریم ها تغییر پیدا می کند چون کشوری که سالیان سال نفت فروخته و جنس وارد کرده حالا دارد به جایی می رسد که صادر کننده باشد. یعنی از واردات چی داریم تلاش می کنیم تبدیل به صادرات چی بشویم و این تغییر تفکر به نظر من خیلی مهم و ارزشمند است.